

Factsheet Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) in de zorg

- Vanwege de grote mondiale crisis, is het Landelijk Consortium Hulpmiddelen opgericht om te voorzien in de aanvullende vraag naar beschermingsmiddelen.
- Door goede afspraken te maken met tientallen betrouwbare leveranciers heeft het LCH grote hoeveelheden persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) van goede kwaliteit ingekocht. Door uitbreiding van het aantal vluchten verwacht het LCH de komende weken een constante aanvoer van PBM's.
- Op dit moment kan het LCH met de huidige voorraad in Nederland voorzien in de vraag die zorginstellingen bij het LCH hebben gemeld. Alleen voor handschoenen is op dit moment nog sprake van een tekort. De verwachting is dat er op korte termijn grote bestellingen via de luchtbrug uit Azië naar Nederland zullen komen. Dit geeft verlichting voor de komende weken. Het LCH geeft aan dat de schaarste in handschoenen voor de komende periode een aandachtspunt zal blijven.
- Het LCH heeft inmiddels een website gelanceerd waarop wekelijks een totaaloverzicht wordt geplaatst van de tot dusver aangekochte en uitgeleverde persoonlijke beschermingsmiddelen, de actuele voorraad van persoonlijke beschermingsmiddelen, het aantal bestelde stuks en de middelen die onderweg zijn naar Nederland vanuit het buitenland¹.
- Vooral de aanvoer en distributie van de grote hoeveelheden bestelde PBM's blijft een uitdaging. Het LCH werkt daarom aan de uitbreiding van de luchtbrug naar Azië en aan diversificatie van transport (zoals meerdere vluchten vanaf meerdere locaties en de inzet van treinen en scheepvaart).
- Het is van groot belang dat de zorg nu en in de toekomst beschikt over voldoende betrouwbare beschermings- en hulpmiddelen. De wereldwijde markt van vraag en aanbod van deze middelen is afhankelijk van de mondiale ontwikkelingen van de uitbraak. Daarom zijn we in gesprek met zowel het LCH, leveranciers en partijen uit de curatieve en langdurige zorg, om een toekomstige situatie van tekorten te voorkomen. Een belangrijke voorwaarde is dat bij een nieuwe piekbelasting snel en wendbaar opgeschaald kan worden.
- Om toekomstige tekorten te voorkomen, is het van belang om een beter inzicht te krijgen in de vraag en het aanbod van beschermingsmiddelen, zowel via het LCH als via reguliere inkoopkanalen. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden voor de aanleg van een 'ijzeren' of veiligheidsvoorraad PBM's die toekomstige pieken in de vraag uit de gehele zorg kan opvangen. Vraagstukken daarbij zijn of dit het beste centraal of decentraal georganiseerd kan worden en welke rol de Nederlandse productie van beschermingsmiddelen in de aanleg van deze ijzeren voorraad kan spelen. Dit wordt in de komende weken verder uitgewerkt.
- Het heeft de voorkeur dat reguliere zorgaanbieders en leveranciers in de nabije toekomst weer zelf goed kunnen voorzien in voldoende beschermings- en hulpmiddelen. Tot die tijd blijft de opdracht aan LCH om maximaal te voorzien in de aanvullende vraag naar beschermingsmiddelen in de zorg, als gevolg van het Coronavirus.

Inkoop van maskers door LCH

- De producten die het LCH inkoopt zijn veelal van leveranciers uit Azië en hebben veelal geen CE-markering. Daarom worden deze producten voordat deze uitgeleverd worden, op meerdere momenten gecontroleerd op kwaliteit. Vooraf aan de aankoop screent het LCH alle leveranciers op een aantal belangrijke criteria zoals betrouwbaarheid, kredietwaardigheid, leverzekerheid (incl. snelheid), volume en prijs.
- Daarnaast worden voorafgaand aan de inkoop de certificaten van het product opgevraagd. In de fabrieken in Azië wordt daarnaast ook de kwaliteit van de fysieke producten beoordeeld. Bij binnenkomst in het distributiecentrum van het LCH wordt vervolgens de kwaliteit beoordeeld via een onafhankelijke teststraat door het RIVM.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/organisatie/organogram/landelijk-consortium-hulpmiddelen>

- Gedurende deze uitgebreide kwaliteitsprocedures, kan het toch voorkomen dat de mondkapjes afgekeurd worden. Deze mondkapjes voldoen niet aan de gestelde Europese kwaliteitseisen en worden daarom niet verspreid in de zorgsector.
- Als zorginstellingen buiten de reguliere kanalen beschermingsmiddelen inkopen, zijn er diverse instituten, zoals universiteiten en ziekenhuizen, die zelf filtertesten kunnen uitvoeren. Ook zijn er particuliere bedrijven die deze testen aanbieden. (LUMC, Proqares, TUDelft, Kalibra, BSI, Inspec).
- De NFU heeft aangegeven dat UMC's open staan voor het testen van maskers voor andere zorginstellingen. De coördinatie hiervan verloopt via de ROAZ.

Productie NL

- Om de afhankelijkheden van de aanvoer van PBM's vanuit het buitenland te verkleinen, is het opstarten en opschalen van productie in Nederland van groot belang.
- In de afgelopen weken heeft de Minister voor Medische Zorg en Sport samen met de Minister van EZK een aantal initiatieven voor de productie van PBM's in NL ondersteund.
- De productie van FFP-2 maskers, beschermingsbrillen, spatschermen en beademingsapparatuur door Nederlandse bedrijven is momenteel gaande.
- Inmiddels zijn er deze week met drie fabrikanten contracten gesloten voor de productie van chirurgische mondkapjes. Bij volledige productie zal dit ca.3 mln. chirurgische mondkapjes per week opleveren.
- Ook andere Europese landen proberen hun productie van PBM's op te bouwen en op te schalen. Op dit moment verkent de Minister voor Medische Zorg mogelijke samenwerking met andere lidstaten, waaronder (10)(2a)

Gepast gebruik

- Het type zorghandeling bepaalt welk type mondkapje moet worden gebruikt. Gelet op de manier van transmissie van Covid-19 (druppel/contact) adviseert het OMT dat in situaties waarin Covid-19 patiënten binnen 1,5 meter verzorgd worden, maar geen handelingen verricht worden die aanleiding geven tot aerosolvorming, kan volstaan worden met een chirurgisch masker type IIR. Alleen bij aerosolvormende procedures (de hoogrisico-handelingen) in de ziekenhuis- en langdurige zorg zijn FFP2 maskers nodig.
- Gepast gebruik van maskers is belangrijk vanwege de schaarste, maar ook omdat maskers nadelen hebben. Dit betekent dat het gebruik van maskers echt aan specifieke handelingen en specifieke situaties worden gekoppeld. Het RIVM heeft protocollen opgesteld over het gebruik van mondkapjes in de zorg. Deze gaan over de maximale periode dat je maskers kan gebruiken; over de juiste wijze van opzetten, de juiste wijze van afdoen.

Verskil medisch-niet medische mondkapjes

- Medische mondkapjes, zoals een FFP2 masker of chirurgisch mondkapje IIR, moeten voldoen aan Europese richtlijnen en kwaliteitsstandaarden voor medische hulpmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen. Medische mondkapjes zijn geschikt voor gebruik in de zorg.
- De niet-medische mondkapjes die nu verplicht zijn gesteld in het OV, kunnen worden aangeschaft of zelf worden gemaakt, zodat medische mondkapjes beschikbaar blijven voor de zorg. Een niet-medisch mondkapje draag je niet ter bescherming van jezelf, maar kan bij goed gebruik het risico verkleinen dat druppels uit mond en neus worden verspreid naar de omgeving. Het is geen vervanging van, maar een aanvulling op de geldende hygiëneregels.